

EEN 'TOOL' OM DE VISIE OP JEUGD(PARTICIPATIE) TE BEPALEN

Jeugdparticipatie zou eigenlijk moeten beginnen met het formuleren van een visie op jeugd en jeugdparticipatie. De visie bepaalt tenslotte in welke mate men jeugd wil laten participeren, wat vervolgens weer belangrijk is voor de keuze van een instrument.

Zo kun je de jeugd als een belangrijke bron van informatie zien en hen willen raadplegen, maar hen geen beslissingsbevoegdheid geven omdat zij dat in jouw ogen (nog) niet aankunnen. Deze visie op jeugd is bepalend voor hoe je de jeugd benadert. In het geval van raadplegen kun je een enquête houden

een 'tool' te ontwikkelen waarmee de visie op jeugd en jeugdparticipatie ontwikkeld kan worden.

VISIETOOL

De visietool is ontwikkeld binnen het Provinciaal Jeugdparticipatie Overleg (PJO) waarin PJ PARTNERS, JSO en de Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland samenwerken. De visietool heeft als doel om gemeenten en instellingen na te laten denken over het beeld dat zij hebben van jeugd, het belang van participatie en de aanpak die daarbij hoort. Op deze manier kan structurele jeugdparticipatie vorm krijgen. Uiteraard kunnen de drie steunfuncties bij dit proces begeleiding en ondersteuning aan gemeenten

en instellingen bieden. Daarnaast kan een beroep op hen worden gedaan zodra het gaat om het praktisch vormgeven van jeugdparticipatie. (lees verder op p.2)

Samenwerken gaat verder dan een gezamenlijke nieuwsbrief. Daarom hebben de drie ondersteuningsorganisatie (JSO, SJJMH en PJ PARTNERS) ook samen een visie op jeugdparticipatie geformuleerd, een visietool op jeugdparticipatie ontwikkeld en de Participatie-Parade georganiseerd. Ook op het gebied van jongereninformatie wordt samengewerkt. Volgend jaar verschijnt in het Tijdschrift voor

de Jeugdzorg een artikel uit naam van JSO en PJ PARTNERS over jongereninformatie. Meer over deze onderwerpen kunt u lezen in deze nieuwsbrief.

Esther Sibbel

en voor het mede beslissen van de jeugd is een jeugd(gemeente)raad meer op z'n plaats. Een dergelijke grondige aanpak waarbij in eerste instantie de visie op jeugd wordt bepaald is niet voor iedereen gewoon maar zou wel zeer verhelderd werken. Dit heeft de drie steunfuncties dan ook doen besluiten

TESTFASE

Momenteel wordt deze visietool in verschillende settings uitgetest. Enerzijds onder leiding van JSO in rondetafelgesprekken waaraan groepsleidsters van verscheidene buitenschoolse opvanginstellingen deelnemen, anderzijds onder leiding van Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland in een regionaal ambtelijk overleg en tevens onder leiding van PJ PARTNERS in een kleinere setting namelijk met een aantal betrokkenen van een gemeente. De resultaten van deze tests worden verwerkt in de uiteindelijke visietool.

JEUGDPARTICIPATIE-WEBSITE

Tegelijkertijd wordt hard gewerkt aan een gezamenlijke provinciale jeugdparticipatie-website, waarop de digitale versie van de visie-tool te vinden zal zijn. De bedoeling is dat een ieder

zijn of haar visie op jeugd(participatie) via deze site kan bepalen. In de toekomst zal de site uitgebreid worden met actuele ontwikkelingen, good practices en weetjes over jeugdparticipatie. Een site die voor iedereen die geïnteresseerd is in jeugdparticipatie van belang is.

Hieraan voorafgaand hebben de drie steunfuncties gezamenlijk hun visie op papier gezet. Dit kan voor gemeenten en instellingen een leidraad vormen. Hierover kunt u meer lezen op pagina 12 van deze nieuwsbrief.

Informatie:

Jacqueline van Veen - jacquelinevanveen@stijmh.nl

Marjanne van Esveld - m.van.esveld@jso.nl

Karin Vroonhof JSO - k.vroonhof@jso.nl

Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Winy Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

PARTICIPATIE BINNEN HET JONGERENWERK

Waar binnen verschillende organisaties geknokt moet worden voor de participatie van jongeren, vormt jeugdparticipatie binnen het jongerenwerk het uitgangspunt. Jongerenwerk uitvoeren zonder de inbreng van jongeren is zelfs ongebruikelijk en onwenselijk. Maar hoe werkt dat nu in de praktijk en wat kunnen we er van leren?

DE PRAKTIJK

Het is iets na achten en in jongeren centrum Open Huis te Nieuwkoop opent jongerenwerkster Rianne de medewerkersvergadering. Tijdens deze vergadering die één keer in de zes weken wordt georganiseerd, komen de voortgang van de huidige activiteiten en de ideeën over nieuwe activiteiten aan bod. Bij de vergadering zijn zo'n zestien jongeren in de leeftijd van 14 tot 23 jaar aanwezig en na enige tijd wordt er verhit gesproken over een nieuwe activiteit. Twee jongens van zestien jaar, die Rianne

op straat heeft ontmoet, hebben op aandringen van de jongerenwerkster aangegeven een inloop te willen organiseren voor de jongeren die zij regelmatig op straat ontmoeten. Zij heb-

Enkele voorwaarden voor jeugdparticipatie

- Draagvlak onder de jeugd
- Actieve inzet van de jeugd
- 'Echt' luisteren naar de jeugd
- Taal spreken van de jeugd
- Ruimte bieden aan de jeugd
- Begeleiding bieden aan de jeugd
- Financiën ter beschikking stellen
- Serieus nemen van de jeugd

ben, met hulp van Rianne, een plan gemaakt en leggen het aan de vaste medewerkers van het jongeren centrum voor. In eerste instantie verloopt de discussie chaotisch. Niet alle vrijwilligers zijn blij met dit plan. Zij hebben het idee dat de nieuwe jongeren, hún ruimte en hún avonden inpikken. Na lang heen en weer gepraat, veel uitleg en begeleiding van de jongerenwerkster zijn de jongeren eruit. Er komt één keer in de twee weken een aparte avond voor de groep die momenteel op straat samenkomt en zij zijn verder welkom op de reguliere inloopavonden. Hier zullen echter wel vrijwilligers uit de nieuwe groep een steentje aan moeten bijdragen.

DE VOORWAARDEN

Een prachtig voorbeeld van participatie binnen het jongerenwerk. Jongeren bedenken en bepalen het programma van het jongeren centrum en zetten zich daarvoor actief in. Zij bedenken zelf wat zij willen, moeten hiervoor in overleg en de mogelijkheden onderzoeken en het vervolgens zelf uitvoeren. Er is dus draagvlak onder de jeugd, maar er wordt ook naar hen geluisterd en er is letterlijk en figuurlijk ruimte voor hen. Belangrijke voorwaarden voor het slagen van jeugdparticipatie.

Een ander belangrijke voorwaarde is het geven van begeleiding. In het bovenstaande praktijk-

voorbeeld gebeurt dit door een jongerenwerkster. Iemand die de jongeren(cultuur) kent en de taal van jongeren spreekt, hen kan inspireren en motiveren, de ideeën van jongeren kan vertalen en om kan zetten in - in dit geval - werkbare activiteiten. Structurele begeleiding kan verder inhoud geven aan jeugdparticipatie en een vertaalslag maken tussen jongeren en bijvoorbeeld het jongeren centrum. Daarnaast waarborgt structurele begeleiding de voortgang van jeugdparticipatie.

Als laatste mogen financiële middelen niet ontbreken. Er moet tenslotte geld zijn om een ruimte te kunnen gebruiken en een activiteit uit te kunnen voeren. Dit gaat verder dan enkel activiteitengeld. Ook voor publiciteit, een drankje tijdens een vergadering, portokosten en dergelijke moet geld worden vrijgemaakt. Uiteraard mag op de begroting de reeds hierboven genoemde ureninzet ten behoeve van de begeleiding niet ontbreken.

Een prachtig voorbeeld van participatie binnen het jongerenwerk

Bovengenoemde voorwaarden voor het slagen van jeugdparticipatie zijn eigenlijk samen te vatten in een paar woorden, namelijk 'het serieus nemen van jongeren'. Iets wat wellicht erg vanzelfsprekend is, maar waar niet altijd naar gehandeld wordt. Binnen het jongerenwerk is dit het uitgangspunt, waar veel expertise in de loop der jaren over is verkregen. Kennis en ervaring waar iedereen buiten het jongerenwerk zijn of haar voordeel mee kan doen en waarin de Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland u kan adviseren of de uitvoer ter hand nemen.

Informatie:

Jacqueline van Veen - jacquelinevanveen@stijmh.nl

BLIXUM HEEFT EEN JONGERENREDACTIE!

In september is voor Blixum voor het eerst een jongerenredactie gestart. Daarvoor zijn drie stagiairs aangesteld.

Bart Wennekes (Bedrijfskundige Informatica), Mike de Graaf (ICT-beheer) en Eveline Broekhart (HBO psychologie) houden zich de komende tijd bezig met alle aspecten die bij een grote jongerensite komen kijken: het schrijven van teksten, opsporen van interessante en leuke nieuwsfeitjes, maar ook het bezoeken van bijvoorbeeld het Turbulentfestival om een Blixumrecensie te schrijven. Daarnaast gaan deze studenten zich verdiepen in de vraag hoe Blixum op diverse terreinen verbeterd kan worden: zowel inhoudelijk, grafisch, beheertech- nisch als wat betreft naamsbekendheid. De energie en het enthousiasme wat deze jongeren meenemen is erg verfrissend!

Informatie: Miranda Verboon - mverboon@pjpartners.nl

STATISTIEKEN

Na de gebruikelijke daling als gevolg van de zomervakantie, stijgt het bezoekersaantal aan Blixum weer naar ongeveer 20.000 unieke bezoekers per maand.

ZOEKTERMEN TOP-5

Top-5 van de meest gezochte onderwerpen op Blixum:

1. Seks
2. Loverboys
3. Kleedgeld
4. Kostgeld
5. Minimumloon

BINNENGEKOMEN VRAGEN TOP-5

De vragen die via Blixum gesteld worden gaan over:

1. Opleiding
2. Gezondheid
3. Seks
4. Drugs
5. Huisvesting

BLIXUMPOLLS

Iedere week is op Blixum een nieuwe poll te vinden met een vraag aan jongeren over een actuele gebeurtenis of de levenswijze van jongeren. De opmerkelijkste uitkomsten.

LIVES

40% van de jongeren denkt dat Live8 echt geholpen heeft om armoede uit de wereld te krijgen, 32% denkt het tegendeel en de rest weet het niet of heeft geen idee wat Live8 was.

BOMAANSLAG LONDEN

Naar aanleiding van de terroristische aanslag in Londen durft 78% van de jongeren nog best naar Londen te gaan, 5% gaat absoluut niet en

17% moet er nog eens goed over nadenken...

HOE OUD WIL JIJ WORDEN?

Op de vraag hoe oud men wil worden, antwoordt maar liefst 23% van de jongeren boven de 100 jaar, 22% wil tussen de 80 en 90 jaar oud worden en 24% laat het aan het lot over.

MP3-SPELER

54% van de jongeren heeft een MP3-speler ('tuurlijk'), 12% is nog aan het sparen en 24% hoeft er geen.

SEKS IN VIDEOCLIPS

Jongeren oversekst? Welnee, 24% van de jongeren die op Blixum stemde vindt dat seks in videoclips zelfs verboden mag worden, 41% ziet het liefst wat minder seksueel getinte beelden en maar 28% vindt het wel leuk.

Jongeren oversekst?!

OP JEZELF WONEN

45% Van de jongeren weet niet of hij/zij in zijn eigen gemeente blijft wonen, 25% wil het liefst zo ver weg mogelijk van de ouders gaan wonen en 29% voelt zich thuis in de huidige gemeente en wil daar ook woonruimte vinden.

HOE KOM JIJ OP BLIXUM?

Bijna 70% van de jongeren is door een zoekmachine (Google) op Blixum terecht gekomen, 8% is een vaste bezoeker, 2% is door een vriend(in) getipt en de rest is op een andere manier op Blixum gekomen.

Informatie: Miranda Verboon - mverboon@pjpartners.nl

BLIXUM & SCOUTING

FOTOWEDSTRIJD

In het kader van het samenwerkingsproject tussen Blixum en het Steunpunt Scouting Zuid-Holland konden jongeren tijdens de zomervakantie meedoen aan *Kiek een Scout!*

Een leuke of bijzondere vakantie- of kampfoto kon ingezonden worden. De

publieksprijs is gewonnen door de esta's van de *Brigitta Valentijn* (www.brigittavalentijn.nl) uit Den Haag.

Die foto werd het best beoordeeld door de bezoekers. De juryprijs ging naar *Scouting Bolaro* (www.bolaro.nl) uit Bodegraven.

De foto's: boven publieksprijs, onder juryprijs

3E GAME

Op dit moment is alweer het derde spel *Game je Gek* online. De bedoeling is dat scoutinggroepen of speltakken elkaar uitdagen om online met elkaar de strijd aan te gaan.

RETYLING SCOUTINGSITE

Mike de Graaf, lid van de Blixum jongerenredactie, heeft de website van Scouting Zuid-Holland DEX (Digital Exploration) flink restyled! Het resultaat is te bewonderen op www.dex-zuidholland.tk.

In december volgt het vierde en laatste spel, waarna geëvalueerd wordt of en zo ja op welke wijze het samenwerkingsverband in de toekomst voortgezet kan worden.

Informatie: Miranda Verboon - mverboon@pjpartners.nl

WERKEN AAN JEUGDPARTICIPATIE - GEMEENTE VLAARDINGEN

PJ PARTNERS was in de gemeente Vlaardingen betrokken bij het begin van de totstandkoming van de nota 'Werken aan jeugdparticipatie'.

Aan het woord is Werner van Dorst, senior beleidsmedewerker Maatschappelijke Aangelegenheden, over het ontstaan van de nota, de ervaringen met jeugdparticipatie en de acties die op korte termijn op de agenda jeugdparticipatie van Vlaardingen staan.

Wat is de aanleiding voor de nota 'Werken aan jeugdparticipatie'?

"Het is een uitvloeisel van de nota jeugdbeleid. Hierin staat het belang van jeugdparticipatie beschreven. We hebben geconstateerd dat er al veel is gedaan rondom jeugdparticipatie, met deze nota worden ervaringen gebundeld die vorm en inhoud geven aan jeugdparticipatie in de toekomst. Ook met betrekking tot de ambitie van het college die grote waarde hecht aan burgerparticipatie is jeugdparticipatie - jongeren zijn immers ook inwoners van Vlaardingen - een logische uitwerking. Omdat de jeugd een aparte doelgroep is, wordt bij de totstandkoming van het burgerparticipatiebeleid specifieke aandacht aan deze doelgroep gegeven."

Kun je wat vertellen over jullie aanpak m.b.t. structurele jeugdparticipatie?

"Wat ik belangrijk vind is dat je, zonder iets te willen uitsluiten, kleinschalig begint. We willen door middel van een actieplan structureel aandacht geven aan jeugdparticipatie. Het actieplan is een jaarlijks plan waarbij van tevoren wordt geïnventariseerd bij welke ontwikkelingen, activiteiten of aandachtspunten de inbreng van de jeugd gewenst is. Dit actieplan wordt vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders. Zo benoem je elk jaar expliciet wat er gaat gebeuren en kun je dit ook zichtbaar maken. Door het actieplan wordt er gemeentebreed naar mogelijkheden gekeken. Zo is jeugdparticipatie niet alleen een

kunstje van de ambtenaar jeugdbeleid maar van iedereen."

Wat staat er te gebeuren op korte termijn?

"Er zijn nu posters gemaakt voor het initiatief 'Euro's 4 U'. Dit is een initiatief waarbij jongeren geld kunnen krijgen voor de uitvoering van een goed idee. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het leuker of veiliger maken van de buurt of om het contact tussen henzelf en de burens te verbeteren. Uiteraard is ook de voorbereiding gestart voor het actieplan dat volgend jaar wordt uitgevoerd."

"Zo is jeugdparticipatie niet een kunstje van de ambtenaar jeugdbeleid."

Wat is jou het meeste opgevallen tijdens het werken aan structurele jeugdparticipatie?

"Het valt mij op dat jeugdparticipatie vaak staat of valt bij de interesse van één ambtenaar. Het krijgt daardoor geen structurele plaats en initiatieven blijven incidenteel. Ook is lang niet altijd duidelijk wat op diverse terreinen al gebeurt. Veel acties blijven daarom onzichtbaar. Terugblikkend valt me ook op dat er vaak niet nagedacht is over gewenste resultaten en op welke manier die bereikt worden. Er wordt vaak te weinig tijd voor de voorbereiding ingeruimd. Resultaat is dat jongeren algemene dingen roepen, zoals "wij willen een bioscoop" en dat je vervolgens weinig met die inbreng kunt. Het wijkbeheer in Vlaardingen daarentegen heeft jeugdparticipatie - door kinderen te betrekken bij kleinschalige herinrichtingstrajecten - altijd goed opgepakt. De wijkcoördinator is dan ook het verst wat betreft jeugd betrekken."

Welk advies wil je andere gemeenten geven?

"Koester kleine successen. Verwacht niet meer van jongeren dan wat je zou verwachten van volwassen burgers. Wees realistisch in je verwachtingen. Denk goed na voordat je begint. Je kunt ook veel kapot maken door een slechte aanpak. Dan is het lastig het vertrouwen weer terug te winnen van de jongeren."

Kun je kort reageren op de volgende stellingen?

- *Kinderen moeten spelen, niet participeren.*

"Kinderen moeten spelen én - als het kan - participeren. Spel kan natuurlijk ook een vorm zijn van participatie. Maar je moet kinderen niet ten koste van alles maar laten participeren. Als ze willen spelen zonder betrokkenheid vooraf is het ook goed."

- *Als de jeugd, op verzoek, hun mening geeft, is het terecht dat ze verwachten dat er iets met hun ideeën gebeurt.*

"Ja, volledig mee eens. Het is alleen de vraag hoe je dat 'iets' definieert. Het is belangrijk dat je van tevoren aangeeft wat je met die mening, met die inbreng wilt gaan doen. Wil je de inbreng van jongeren gebruiken voor de input van de nota jeugdbeleid? Laat het dan ook in de nota terugkomen. Geef je aan dat de input leidt tot concrete realisatie, zorg dan ook dat dit gebeurt. Wees open en eerlijk in je verwachtingen. Ook als je de inbreng alleen wilt gebruiken voor je gedachtevorming kan dat prima. Als je dat maar duidelijk kenbaar maakt."

"Verwacht van jongeren niet meer dan van volwassenen."

- *Je kunt zelf ook goed bedenken wat de jeugd wil, daar heb je jongeren zelf niet voor nodig.*
- "Ik denk dat dat grotendeels ook wel klopt. Je mag van ons als professionals, en alle andere professionals om jongeren heen, verwachten dat wij weten wat jongeren willen. Bij jeugdparticipatie wil je niet alleen horen wat er speelt. Het gaat er ook om dat jongeren zelf tot nadenken en het nemen van initiatieven worden gestimuleerd."

Tot slot zegt Werner: "Eigenlijk is het gek dat zoveel gemeenten het wiel opnieuw uitvinden, ook wat betreft jeugdparticipatie. Van mij mag iedereen onze nota hebben! Dus voor de geïnteresseerden: stuur mij een mailtje, jeugd@vlaardingenvlaanderen.nl. Dan krijg je onze nota toegestuurd."

Informatie: Winny Bogaards - wogaards@pjpartners.nl

Poster Euro's 4 U, zie ook www.vlaardingenvlaanderen.nl/jongeren

PROVINCIALE PANELS

Jaarlijks geven provinciale jeugdpanels advies aan de provincie Zuid-Holland over verschillende onderwerpen. PJ PARTNERS begeleidt deze panels. Dit jaar zijn de panels 'Oude Rijnzone' en 'Integratie en inburgering' samengesteld.

JEUGDPANEL OUDE RIJNZONE

Op 5 oktober was de aftrap van het paneltraject: 46 leerlingen van drie verschillende scholen in Zuid-Holland kwamen in het gemeentehuis van Rijnwoude bijeen. Daar kregen zij meer informatie over het gebied de Oude Rijnzone. Ook werden de verwachtingen uitgelegd en is verteld wat er met het uiteindelijke advies gaat gebeuren.

Tot half januari doen deze leerlingen in kleine groepjes onderzoek. Op basis van de conclusies geven zij in februari 2006 advies aan de gemeenten Rijnwoude en Zoeterwoude, de provincie Zuid-Holland en de projectgroep Oude Rijnzone. Daarnaast verwerken zij hun advies in een profielwerkstuk of praktijkopdracht.

De jongeren konden kiezen uit twee opdrachten.

OPDRACHT 1: RIJNWOUDE

Eerste brainstorm: gamehal, disco, terras aan het weater, outlet store en meer kleur

Het gebied ten westen van Hazerswoude-Rijndijk wordt opnieuw ingericht. Op deze plek komen woningen en bedrijven. De opdracht van de jongeren is uit te zoeken op welke wijze dit gebied kan worden ingericht,

rekening houden met het Groene Hart, de rivier de Oude Rijn en de toekomstige halte van de RijnGouweLijn. Ook moeten ze rekening houden met het milieu en de cultuurhistorie.

OPDRACHT 2: ZOETERWOUDE-RIJNWOUDE

Het voormalig Oosthoekterrein (industrieterrein), de Rijnke Boulevard (meubelboulevard)

en de oude dakpannenfabriek Nieuw Werklust (cultuurhistorisch pand) moeten een betere (onder andere economische) positie krijgen en er aantrekkelijker uit komen te zien. De jongeren hebben de opdracht gekregen deze drie onderdelen te analyseren en hier een samenhangend advies over te geven.

EEN FOTOREPORTAGE

Per opdracht hebben de leerlingen een kijkje genomen in het gebied, zie pagina 9.

Informatie: Marisca Boer - mboer@pppartners.nl

JEUGDPANEL INTEGRATIE EN INBURGERING

Wat zijn de ervaringen van jongeren met het onderwerp integratie en inburgering? Wat vinden zij van al die media-aandacht rondom dit onderwerp? Zijn jongeren sowieso wel op de hoogte van wat er rond dit onderwerp speelt? Hier is statencommissie Samenleving van de Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland erg nieuwsgierig naar. Het jeugdpanel gaat op zoek naar de antwoorden.

PANELTRAJECT

In januari 2006 start de werving van het jeugdpanel. Zij komen vervolgens vier keer bij elkaar om te praten over mogelijkheden, acties of ideeën met betrekking tot integratie en inburgering. Ook de Stichting Meander is daarbij aanwezig. Daarnaast interviewen de jongeren leeftijdsgenoten met behulp van zelf samengestelde vragenlijsten en formuleren zij stellingen die op de provinciale jongerensite Blixum

FOTOREPORTAGE

Opdracht Rijnwoude

De leerlingen bekijken vanaf het gebied ten westen van Hazerswoude-Rijndijk. Op deze plaats komt een halte voor de RijnGouweLijn. Dit is de lightrailverbinding die de toekomstige bewoners van deze wijk vervoert naar Alphen a/d Rijn of Leiden. Nu zijn er nog bomen en weiland te zien, straks een woonwijk met bedrijventerrein met een groen karakter. Daar denken de leerlingen over mee!

Opdracht Zoeterwoude-Rijnwoude

Deze opdracht gaat onder andere over het industrieterrein. De leerlingen kijken hoe het er nu bij staat. Een eerste brainstorm ter plaatse over nieuwe functies voor de gebouwen op het industrieterrein leverde al de volgende ideeën op: gamehal, disco, terras aan het water, outlet store. Tevens kunnen de gebouwen meer kleur gebruiken.

Opdracht Zoeterwoude-Rijnwoude

Ook de Rijnke Boulevard is onderdeel van deze opdracht. Hoe kan deze woonboulevard zich onderscheiden van andere en hoe kan de ligging met het water beter benut worden? Daar denken de leerlingen over na, net als over welke mogelijke nieuwe winkels meer publiek kunnen trekken.

Opdracht Zoeterwoude-Rijnwoude

Welke nieuwe functie kan deze oude dakpannenfabriek krijgen? Enkele leerlingen kwamen met het idee er een kano- en botenverhuur in te vestigen. In februari zullen de leerlingen daar ongetwijfeld nog andere suggesties aan toevoegen!

komen te staan. Alle bevindingen en resultaten worden uiteindelijk meegenomen in een advies over de manier waarop de statencommissie Samenleving met dit onderwerp kan omgaan en welke rol de provincie daarin kan spelen.

CODENAMEFUTURE

Ook CodeNameFuture (ontwikkelt lesmateriaal voor het onderwijs) is ingeschakeld om leerlingen van verschillende wmo-scholen bij het onderwerp te betrekken. Dit doet zij door middel van digitale dossiers waarmee jongeren stapsgewijs op onderzoek worden uitgestuurd.

Dat onderzoek resulteert in een actieplan dat een idee, oplossing of plan geeft met betrekking tot het onderwerp. Uit alle actieplannen worden de beste plannen gekozen.

SLOTBIJEENKOMST

In mei 2006 wordt er een slotbijeenkomst georganiseerd waar de paneljongeren en een vertegenwoordiging van de jongeren van de scholen, hun advies of actieplan aan de commissie Samenleving zullen presenteren.

Informatie: Winny Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

RONDETAFLGESPREKKEN

In drie gemeenten zijn door PJ PARTNERS rondetafelgesprekken georganiseerd. Tijdens een rondetafelgesprek wisselen jongeren en volwassenen in een open sfeer met elkaar van gedachten over lokale thema's.

Iedereen die aan de tafel of in de kring plaatsneemt is gelijkwaardig. Door de laagdrempeligheid van het gesprek is het een goed middel om vooroordelen over elkaar te doorbreken en een dialoog tot stand te brengen tussen jongeren en beleidsmakers. Tijdens een rondetafelgesprek krijgen jongeren de mogelijkheid om hun mening te geven over diverse thema's en beleidsmakers kunnen hierop doorvragen in een informele sfeer.

In drie gemeenten (Leerdam, Cromstrijen en Oud-Beijerland) heeft een rondetafelgesprek plaatsgevonden waarin drie lokale en actuele thema's met jongeren zijn besproken. Zo is in Cromstrijen met jongeren onder andere gesproken over 'sport en bewegen' en in Leerdam over

het thema 'kan het je schelen waar je woont'. In Oud-Beijerland is met jongeren besproken hoe zij hun vrije tijd in de buitenruimte doorbrengen en hoe ze de aanwezige voorzieningen in de openbare buitenruimte beoordelen. In de volgende nieuwsbrief worden de uitkomsten van deze gesprekken beschreven.

Informatie: Winny Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

Miranda Verboon - mverboon@pjpartners.nl

TOOLKITS VOOR JEUGDPARTICIPATIE

In een tijd waarin budgetten voor (jeugd)participatie kleiner worden, is PJ PARTNERS inventief op zoek naar manieren om de ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden. Laagdrempelig qua prijs en zeker ook qua gebruiksgemak. PJ PARTNERS biedt producten aan die de afgelopen jaren hun effectiviteit hebben bewezen. Ze zijn gestandaardiseerd, mooi vormgegeven en worden u met veel trots gepresenteerd!

THEMADOSSIERS

Met de vragen en opdrachten uit de themadosiers kunnen deelnemers over een bepaald thema nadenken om uiteindelijk een verbeterplan maken. Op de cd-rom worden zes verschillende thema's beschreven: Functioneren jongeren centrum, De ideale woonplaats, Participatie bij instellingen, Participatie bij de gemeente, Jongeren en informatie, Omgaan met elkaar. Het themadosier kan ingezet worden als start van een traject om de eerste ideeën en oplossingen in kaart te brengen. Maar het kan ook worden ingezet als vervolg van een al lopend traject en kan op deze manier voor extra verdieping van het onderwerp zorgen.

Leeftijd: 10 t/m 23 jaar

Prijs: € 6,25, portokosten: € 1,28

de (her)start tot en met de installatie en training van een leerlingenraad.

Leeftijd: 10 t/m 23 jaar

Prijs: € 15,00, portokosten: € 5,50

KOM IN DE KAMER

Kom in de Kamer is een map met beschrijvingen en werkbladen van verschillende jeugdparticipatie-activiteiten. Met behulp van deze activiteiten wordt met kinderen gepraat over keuzes maken, gezamenlijk besluiten nemen en dergelijke. Kinderen raken op een speelse manier betrokken bij hun school, club, straat, wijk of gemeente. De centrale vraag die door de uitvoerder zelf wordt aangegeven, bepaalt de richting en daarmee de verdere invulling van de activiteiten.

Leeftijd: 4 t/m 12 jaar

Prijs: € 20,50, portokosten: € 5,50

KOM-OP'N-IDEE-SPEL

Het Kom-Op'n-Idee-Spel is een activiteit om spelenderwijs met kinderen na te denken over nieuwe activiteiten en verbeteringen in de wijk of stad. Op deze manier kunnen in korte tijd op een leuke manier ideeën geïnventariseerd worden. Het spel is bedoeld voor het basisonderwijs, de Brede School, de speeltuin, het sociaal-cultureel werk en Buitenschoolse Opvang.

Leeftijd: 8 t/m 12 jaar

Prijs: € 20,50, portokosten: € 5,50

KINDERPARTICIPATIE

SPEELRUIMTEBELEID

Kinderen als medeburgers, die meedenken, meepraten en meebeslissen. Kinderen kunnen als de grootste groep gebruikers bij de inrichting van een speelplek zeker hun steentje bijdragen. Hen begeleiden bij de keuzes die ze maken is essentieel. In dit boek wordt een methode beschreven om kinderen vanuit een groot plan steeds concreter te laten denken. De bijlagen om met de methode te werken staan op de cd-rom.

Leeftijd: 7 t/m 12 jaar

Prijs: € 12,50, portokosten: € 1,88

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Winy Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

LEERLINGENRAAD

Deze handleiding is bedoeld als praktisch hulpmiddel voor docenten die willen starten met een leerlingenraad of ondersteuning nodig hebben bij de bestaande leerlingenraad. De handleiding beschrijft het volledige traject van

De drie steunfunctieorganisaties in Zuid-Holland hebben een duidelijke visie op jeugdparticipatie. Een visie die zij hanteren in projecten en activiteiten op het gebied van jeugdparticipatie. Een visie die als leidraad kan dienen voor iedereen die zich bezig wil gaan houden of houdt met jeugdparticipatie. In dit artikel komen naast de visie ook de ontwikkeling, de definitie, het doel en de visie op jeugd in het algemeen aan de orde.

VISIE VAN DE DRIE STEUNFUNCTIES OP JEUGDPARTICIPATIE

ONTWIKKELING VAN JEUGDPARTICIPATIE

Vanaf 1990 heeft zich een aantal landelijke ontwikkelingen op beleidsgebied voorgedaan waardoor jeugdparticipatie een plaats heeft gekregen in de Nederlandse samenleving. De basis hiervan is gelegd door de VN-conventie in 1989 over de Rechten van het Kind. Deze afspraak heeft ertoe geleid dat er in verschillende wetten en regelingen de participatie van jeugd genoemd wordt. Regelingen waarin dit onder andere terug te vinden is, zijn bijvoorbeeld het BANS akkoord (1999) waarvan de eerst genoemde criteria 'samen met de jeugd' is, Operatie JONG (2003) en de WMO (2005) waarin het gaat om meer maatwerk en mensen meer toerusten om maatschappelijk te kunnen participeren.

DEFINITIE VAN JEUGDPARTICIPATIE

Jeugdparticipatie kan worden omschreven als de mogelijkheid tot actieve betrokkenheid van jeugdigen (0-23 jaar) bij (besluitvorming ten aanzien van) hun eigen leefomgeving. Dit wordt gedaan door te luisteren naar de jeugd, de jeugd te informeren, mee te laten denken en mee te laten beslissen.

VISIE OP JEUGD

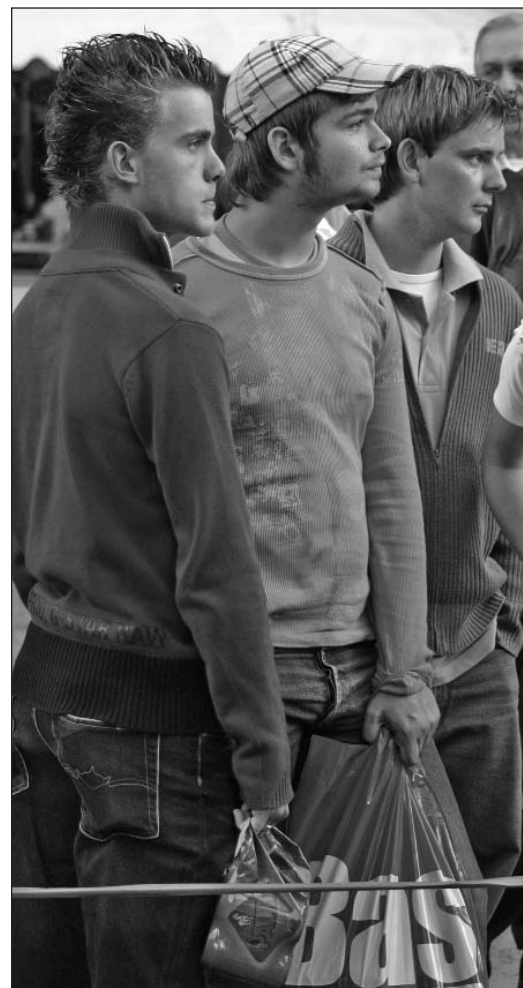
De jeugd is bezig te ontdekken hoe zij zich kan ontwikkelen in onze maatschappij. De jeugd leert deze maatschappij kennen door middel van ervaringen opdoen en uitproberen. Op

basis van de opgedane ervaringen beoordeelt de jeugd de maatschappij om zich heen en neemt hij/zij beslissingen voor de eigen toekomst. De jeugd is hierbij in staat om individuele keuzes te maken en voor die keuzes ook verantwoordelijkheid te dragen. De leeftijd speelt hierin geen rol. Iedereen kan op eigen niveau en eigen wijze (diversiteit) zijn of haar mening kenbaar maken.

DOEL VAN

JEUGDPARTICIPATIE

Jeugdparticipatie heeft voor zowel de jeugd als de overheid of instelling resultaat. Door participatie ontstaat er voor alle partijen een win-win situatie. De jeugd leert door participatie vaardigheden waarmee zij ten volle aan de maatschappij kan deelnemen. Dit zijn vaardigheden, kennis en attitudes als: leren beslissingen nemen, samenwerken, mening van anderen respecteren, rekening met anderen houden, verantwoordelijkheid dragen, leren keuzes

afwegen en maken, ontwikkeling van zelfvertrouwen, inzicht in maatschappelijke processen, sociale weerbaarheid, betrokken en gewaardeerd voelen. De overheden en instellingen krijgen door participatie zicht op de leefwereld van de jeugd en kunnen hierdoor betere aansluiting vinden met de jeugd zodat er een kwalitatief beter beleid en aanbod ontwikkeld wordt voor de jeugd. Hierdoor ontstaat een leefklimaat in een gemeenschap waarin met ieders rechten rekening wordt gehouden.

VISIE OP JEUGDPARTICIPATIE

Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland, Expertisecentrum JSO en PJ PARTNERS gaan ervan uit dat:

- jeugdparticipatie een recht is voor de jeugd van 0-23 jaar
- jeugdparticipatie een plicht en verantwoordelijkheid is van overheid en instellingen
- bij jeugdparticipatie uitgegaan wordt van competente jeugd die de eigen mening kenbaar kan maken, onafhankelijk van leeftijd en afkomst
- jeugdparticipatie niet vanzelf gaat maar dat dit geleerd wordt; dit leren geldt voor zowel de jongeren als voor de volwassenen
- jeugdparticipatie een voorwaarde is om een leefklimaat te creëren waarin met iedereen rekening gehouden wordt.

Om deze visie uit te kunnen dragen dient aan een aantal basisvoorwaarden ten aanzien van jeugdparticipatie voldaan te worden:

- inspelen op diversiteit en leeftijd van de jeugd
- inbreng van de jeugd serieus nemen en als gelijkwaardig zien
- mogelijkheden voor concretisering van de participatie
- draagvlak voor participatie bij alle deelnemende organisaties, instellingen en overheden
- jeugdparticipatie is een continu proces en is structureel aanwezig binnen overheid of instelling
- jeugd en volwassenen staan open voor ondersteuning bij het inzetten en uitvoeren van participatie
- de jeugd van informatie voorzien over beleid en doelen
- volwassenen en jeugd stellen samen het kader vast waarbinnen participatie kan plaatsvinden.

13

Informatie:

Jacqueline van Veen - jacquelinevanveen@stijmh.nl

Marjanne van Esveld - m.van.esveld@jso.nl

Karin Vroonhof JSO - k.vroonhof@jso.nl

Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Winy Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

VN-conventie over de Rechten van het Kind

In 1989 nam de Verenigde Naties de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind aan die in Nederland sinds 1995 van kracht is. Artikel 12 uit deze verklaring luidt: "De verdragspartners garanderen het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen het recht heeft die mening vrij te uiten ten aanzien van alle zaken die het kind aangaan, waarbij aan zijn of haar mening die waarde wordt toegehecht die overeenstemt met de leeftijd en rijpheid. Hiertoe moet het kind de gelegenheid worden gegeven om gehoord te worden in iedere gerechtelijke of bestuurlijke procedure die zijn of haar belang betreft, ofwel rechtstreeks, ofwel door bemiddeling van een vertegenwoordiger of geschikte instelling, op een manier die verenigbaar is met de procedurele regels van het internationaal recht."

HELPDESK JEUGDPARTICIPATIE

PJ PARTNERS is in 2005 regelmatig benaderd met vragen op het gebied van (jeugd)participatie. Soms vragen die kort te beantwoorden zijn, andere keren was er een uitgebreidere ondersteuning nodig. Een greep uit de vragen van 2005.

KINDERPARTICIPATIE EN NASCHOOLSE ACTIVITEITEN

Een stichting voor sociaal-cultureel werk zocht werkmateriaal om kinderen van de basisscholen een stem te geven in het aanbod van naschoolse activiteiten. PJ PARTNERS zorgde voor de verwerking van het ingevulde werkmateriaal. Uiteindelijk hebben alle basisscholen in de gemeente hun samenvatting ontvangen én het boekje met het aanbod van de stichting voor sociaal-cultureel werk. De stichting heeft het geïnventariseerde werkmateriaal op cd-rom gekregen, zodat ze dat volgende jaren weer kan gebruiken.

HERSTART JONGERENRAAD

Een gemeente wilde een herstart met hun jongerenraad maken. Het gebrek aan begeleiding had voorheen geleid tot de demotivatie van de jongeren en zelfs tot het afhaken van een aantal. De gemeente had intussen begeleiders gezocht. Samen met PJ PARTNERS zijn telefonisch andere knelpunten van het werken met een jongerenraad doorgenomen en is gekeken hoe deze voorkomen kunnen worden.

NOTA JEUGDPARTICIPATIE

Een ambtenaar jeugdparticipatie heeft het afgelopen jaar tal van jeugdparticipatiewerkvormen uitprobeerde om te ontdekken wat in die gemeente goed aanslaat. Uiteindelijk zijn op basis van deze ervaringen keuzes gemaakt voor het aanbod in de komende jaren.

PJ PARTNERS is gevraagd de gemeente te

ondersteunen met het structureren van de aanpak en het schrijven van een nota jeugdparticipatie.

COACHING

Een instelling heeft PJ PARTNERS gevraagd hun nieuwe medewerker te coachen. Doel van deze coaching is deskundigheidsbevordering op het gebied van kinderparticipatie en het aanleren van participatievaardigheden. Samen met de eigen expertise van de medewerker op het gebied van audiovisuele middelen en journalistiek is een goed lopend kinderpersbureau ontstaan.

INSPRAAK IN SPEELTUIN

Een speeltuinvereniging zocht activiteiten om kinderen te betrekken bij de speeltuin. PJ PARTNERS stelde voor hen de activiteitenbundel 'Kinderinspraakmiddag' samen.

PARTICIPATIE BIJ RUIMTELIJKE ORDENING

Een stafmedewerker ruimtelijke ontwikkeling van een gemeente wilde weten op welke manier burgers betrokken kunnen worden bij plannen rondom ruimtelijke ordening. Samen met PJ PARTNERS zijn voorbeelden van (burger)participatie doorgenomen.

BETREKKEN KINDEREN

Een medewerker van een Brede School zocht een werkvorm om kinderen te betrekken bij het aanbod van de Brede School. PJ PARTNERS heeft haar verwezen naar het Kom-Op'n-Idee-Spel (zie p.11).

EEN KINDERRAAD OF KINDERPANEL?

Een organisatie wil graag de kinderen betrekken bij haar activiteiten, maar niet middels een kinderraad. Zelf dachten ze aan een kinderpanel, maar in hoeverre is dat anders dan een kinderraad? PJ PARTNERS heeft een discussiepapier gemaakt over het kinderpanel. Hiermee kunnen essentiële keuzes worden gemaakt over het werken met kinderen. Vervolgens kan eenvoudig worden beslist of een kinderpanel geschikt is voor de organisatie.

GOEDLOPENDE VOORBEELDEN

Een gemeente wilde voorbeelden van goedlopende participatietrajecten. PJ PARTNERS heeft ter inspiratie artikelen uit vakbladen en website-adressen doorgegeven.

ONDERSTEUNING 2006

Ook in 2006 kunt u PJ PARTNERS benaderen met (ondersteunings)vragen, over zowel jeugdparticipatie als jongereninformatie. We kunnen telefonisch met u meedenken, langskomen voor een uitgebreidere vraag of mogelijk een korte presentatie geven tijdens een overleg. Ook kan PJ PARTNERS u praktische informatie toesturen. Naast diverse uitgaven en uitgewerkte spelen staan bij ons allerlei uitgewerkt materiaal in de kast, waardoor u het wiel niet opnieuw hoeft uit te vinden! Discussiepapers, actieplannen, draaiboeken, spelregels en dergelijke. Eén telefoontje of mailtje om dat te checken is voldoende!

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Winy Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

ONDERZOEK: MEIDEN IN DE BUITENRUIMTE

PJ PARTNERS onderzoekt voor gemeenten de wensen van meiden in de leeftijd van 12 tot 16 jaar over de buitenruimte en hun directe woonomgeving. Met deze informatie kunnen meer toegankelijke en veilige buiten/speelruimten voor meisjes worden gerealiseerd.

ONEVENREDIGE AANDACHT VOOR JONGENS

Uit onderzoek blijkt dat meiden in geringe mate overlast veroorzaken in de openbare ruimte. Hierdoor krijgen ze vaak minder aandacht en zijn er voor hen minder voorzieningen. Vaak wordt wel op de vraag van jongens ingegaan, maar meisjes maken hier zelden actief gebruik van. In tegenstelling tot jongens lijkt de behoefte van meisjes met betrekking tot speelruimte nauwelijks pedagogisch en adequaat te worden ingevuld. (PJ PARTNERS, Lokaal speelruimtebeleid; verslag verkennend onderzoek gemeentelijk speelruimtebeleid provincie Zuid-Holland, juli 2004.)

MAAR WAT WILLEN DE MEIDEN?

PJ PARTNERS onderzoekt voor gemeenten de wensen en behoeften van de meiden met betrekking de inrichting van de buiten- en speelruimte door middel van een schriftelijke enquête. Jeugd- en jongerenwerkers worden betrokken bij de constructie van de (korte) vragenlijst. Een lokale begeleidingsgroep bewaakt het onderzoeksproces. Op basis van de resultaten kunnen in een later stadium meiden projectmatig en concreet betrokken worden bij het opwaarderen van de lokale speelinfrastructuur in hun directe woonomgeving.

De doorlooptijd bedraagt dertien weken.

Informatie:

Harrie van Blitterswijk - hvblitterswijk@pjpartners.nl

KWALITEITSINSTRUMENT JEUGDBELEID

Gemeenten zijn ieder op hun eigen manier bezig met het jeugdbeleid. Maar wat vinden jongeren er eigenlijk van? Dat komt u te weten met het kwaliteitsinstrument jeugdbeleid!

PJ PARTNERS ontwikkelt samen met de gemeenten in Zuid-Holland een Kwaliteitsinstrument Jeugdbeleid. Met dit instrument (een vragenlijst) kunnen jongeren aangeven wat ze vinden van het beleid ten aanzien van leefgebieden als gezondheid, sport, vrije tijd, school en veiligheid. Met behulp van het instrument wordt het jeugdbeleid doorgelicht vanuit het perspectief van jongeren (12-23 jaar) met het doel om de gemeente handreikingen te doen voor verbeteringen.

POSITIEVE REACTIES GEMEENTEN

Verschillende gemeenten reageerden positief op de oproep van PJ PARTNERS om te participeren bij de ontwikkeling van het Kwaliteitsinstrument Jeugdbeleid.

Ik ben tevreden over de moeite die de gemeente doet om met jongeren in contact te komen

Uiteindelijk hebben eenentwintig gemeenten een bijdrage aan (een onderdeel van) het ontwikkelingsproject geleverd.

INPUT GEMEENTEN

De deelnemende gemeenten hebben meegedacht over de inhoudelijke thema's die aan de orde moeten komen in de vragenlijst. Als belangrijke thema's zijn genoemd: onderwijs, informatievoorziening, meedenken in beleid, werk & inkomen, zorg, wonen, vrije tijd & sport, veiligheid, buitenruimte en woonomgeving. Op basis van deze input heeft PJ PARTNERS een eerste vragenlijst opgesteld. Deze is vervolgens aan gemeenten voorgelegd met de vraag hier kritisch naar te kijken. De terugkomende opmerkingen waren verschillend van aard, uiteenlopend van tekstuele opmerkingen ('de inleiding mag pakkender'), inhoudelijke opmerkingen (thema's die sterker naar voren kunnen

komen), maar ook 'is het een idee om zo'n vragenlijst ook voor een jongere doelgroep (6-12 jaar) te ontwikkelen?' De vragenlijst is vervolgens met de opmerkingen van de gemeenten aangescherpt.

TESTEN DOOR JONGEREN

Verschillende gemeenten gaven aan dat hun intermediairen al stonden te trappelen om de vragenlijst aan jongeren voor te leggen. In oktober/november is de vragenlijst getest door jongeren. Bij sommige bijeenkomsten sluit PJ PARTNERS aan om ook met de jongeren te evalueren (vond je het leuk, moeilijk, welke vragen vond je onduidelijk? enzovoorts). De vragenlijsten zijn vervolgens weer ingeleverd. PJ PARTNERS heeft ze verwerkt en op basis daarvan gekeken waar het instrument aanpassing behoeft.

EINDPRODUCT

In januari verzorgt PJ PARTNERS een terugkoppeling naar gemeenten over de definitieve vragen van het Kwaliteitsinstrument Jeugdbeleid

op basis van de geleverde input. Eventueel kunnen de gemeente een uitdraai krijgen van de eigen lokale gegevens en die vergelijken met de totale uitkomsten.

Tot slot wordt gekeken op welke manier het Kwaliteitsinstrument Jeugdbeleid zo gebruiksvriendelijk mogelijk kan worden vormgegeven. Hierover vinden nog gesprekken met de provincie Zuid-Holland plaats. Dan wordt ook bekend hoe de gemeenten aan dit instrument kunnen komen.

GEMEENTEN, BEDANKT!

PJ PARTNERS wil de gemeenten die hebben meegewerkt aan de ontwikkeling van dit instrument bedanken. Door de variëteit aan meningen en ervaringen is er een instrument ontstaan waar u trots op kan zijn. Een instrument wat de komende jaren als (monitorings)instrument uw en andere gemeenten veel informatie kan opleveren.

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Hildebrand Konijn - hkonijn@pjpartners.nl

JEUGDRAAD EN DENKTANK GOUDA

De gemeente Gouda wilde graag een nieuwe start maken met de jeugdraad. Op deze oproep, die verspreid is op scholen en binnen het jongerenwerk in Gouda, reageerden tien jongeren. De jeugdraad bestaat nu uit vijftien jongeren en is nog groeiende.

TRAINING JEUGDRAAD

De kersverse jeugdraad is gestart met een training die hen voorbereid op hun taak als jeugdraadslid. Met andere woorden: hoe vergader je, met wie heb je contact, hoe geef je advies, hoe wordt de voorzitter gekozen en dergelijke. Een ander onderdeel van de training is een onderzoek om antwoord te geven op de vraag: 'hoe moet en kan een jeugdraad in Gouda goed werken.'

Jongeren hebben deze vraag met elkaar besproken, hebben leeftijdsgenoten met een zelfsamengestelde vragenlijst bevroegd en hebben de jeugdraad in Waddinxveen bezocht om te horen hoe zij het 'jeugdraadslidmaatschap' oppakken.

PRESENTATIE

De jongeren hebben vervolgens hun ideeën over het functioneren van de jeugdraad heel praktisch vormgegeven in een concept reglement. Deze is aan de wethouder jeugdbeleid gepresen-

teerd waarna gediscussieerd is over de inhoud. Tot slot zijn er afspraken gemaakt zodat het definitieve reglement jeugdraad kan worden geschreven.

In 2006 wordt de jeugdraad officieel geïnstalleerd en zal zowel gevraagd als ongevraagd advies geven aan de gemeente Gouda.

De jeugdraad van Gouda is nog steeds groeiende

DENKTANK

Naast de jeugdraad Gouda is ook de denktank jeugdparticipatie gestart. Deze denktank adviseert over de wijze waarop jeugdparticipatie binnen de gemeente Gouda een structureel karakter kan krijgen. De denktank volgt bijvoorbeeld de jeugdraad, denkt na over de borging en de continuïteit hiervan en belangrijke randvoorwaarden zoals geld, locatie en begeleiding. De denktank bestaat uit docenten van de diverse scholen, een vertegenwoordiger van de Stichting Welzijn Gouda en van de Stichting Alouan, de gemeente en de trainer van PJ PARTNERS.

Informatie: Winny Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

Vind je het belangrijk dat jongeren zelf meepraten over jongerenzaken?

Vind je het leuk om de gemeente advies te geven?

Houd je van plannen maken, vergaderen en organiseren?

Eén of meer keer aangekruist?

Dan dagen we jou uit om je op te geven voor de JEUGDRAAD GOUDA!

KIDSTEGENGEWELD

De basisschool de Tandem in Oud-Beijerland werkt sinds het schooljaar 2003-2004 met het project KidsTegenGeweld. Hannelore Nobel vertelt enthousiast haar verhaal.

"We zijn nu drie jaar bezig met KidsTegenGeweld. Het is allemaal begonnen met een actie vanuit de gemeente in samenwerking met de Landelijke StichtingTegenZinloosGeweld (LSTZG). Daar zat een ansichtkaartenwedstrijd aan vast waarmee je de KidsKist kon winnen. We wonnen de wedstrijd en de kist. In die kist zit allerlei spel- en leermateriaal met betrekking tot sociaal-emotionele ontwikkeling, omgang met elkaar en dergelijke. We zijn begonnen in groep 5, omdat het haantjesgedrag hier vaak begint."

KIDSTEGENGEWELD IN DE PRAKTIJK

"Op onze school doen de klassen 5 t/m 8 mee aan het project. De *eigenwijsjes* en de *veiligheidsmeter* worden wekelijks gebruikt en zijn in het lesprogramma opgenomen. Eigenwijsjes zijn kaartjes met daarop een positieve uitspraak die we eens in de week trekken. In elke groep hangt een veiligheidsmeter. Elke donderdag doen de kinderen een muntje in één van de buizen (onveilig, bijna veilig of veilig). Op vrijdag bespreken we de stand van de meter en behandelen we de incidenten, die de sfeer hebben bepaald. Sinds de start van het project zien we letterlijk een stijgende lijn in het buisje veiligheid. Dat geeft een goed beeld van hoe de kinderen zich voelen. Je kunt de score ook doorgeven aan de LSTZG door de score in te vullen op hun site." (www.kidstegen geweld.nl)

"Verder hebben we per leerjaar een selectie gemaakt van materialen uit de KidsKist. Zo heeft iedere groep een map met daarin lessen en spellen uit de KidsKist. We zijn op dit

moment bezig om het beleidsmatig vast te leggen, dus we hebben een beetje onze eigen methode samengesteld. Door het hele jaar is er dus een rode lijn met betrekking tot het KidsTegenGeweld-project. Daarnaast doen we ieder jaar een grote actie. We hebben nu drie grote acties gehad. In schooljaar 2003-2004 was dat een ansichtkaartenwedstrijd, kleurplaten, posters ontwerpen, t-shirts beschilderen, spandoek en een lied maken. En er is een KidsTegenGeweld-tegel gelegd op het plein van de bovenbouw.

We zijn begonnen in groep 5, omdat hier het haantjesgedrag vaak begint

In het schooljaar daarna hebben we ballonnen opgelaten met daarop een wens voor de vinder, een KidsTegenGeweld-krant gemaakt en verspreidt door de wijk, een tegel gelegd op het plein van de

middenbouw en heeft een groep een lied geleerd aan de hele school.

Dit schooljaar hebben we het plan om met de hele school een cd te maken. Op dit moment wordt nagedacht hoe we cd kunnen presenteren. Daarnaast hebben we ook een week lang lessen uit de KidsKist. De acties voor 2005-2006 zijn natuurlijk nog niet afgelopen."

TIP VOOR LEERKRACHTEN

"Voor leerkrachten van andere scholen heb ik nog wel een tip. Zet een Kids-commissie bestaande uit leerkrachten op, pluis eerst de hele KidsKist uit en maak een plan van aanpak. De Kids-commissie kent het materiaal dan door-en-door en kan zo de vraagbaak voor de andere leerkrachten zijn. Daarnaast vind ik de eigenwijsjes heel leuk, echt een aanrader!"

REACTIE VAN DE KINDEREN

"Het project en het thema veiligheid leeft echt. Kinderen vinden het erg leuk en leren er veel van. Ze worden meer open naar elkaar en durven over meer dingen te praten. Je leert ze om met van alles te komen. Soms is dat iets leuks en soms ook iets vervelends. Daarnaast zijn de kinderen meer betrokken bij elkaar en bij de veiligheid in de klas, dat merk je. Ze maken meer écht contact. De veiligheidsmeter laat hen dit duidelijk zien. Ze geven reacties als: zie je juf, het gaat steeds beter met de veiligheid, straks voelt iedereen zich veilig."

GENOMINEERD VOOR EEN PRIJS?!

"Onze basisschool was met het KidsTegenGeweld-project genomineerd voor de Veilige Schoolprijs. Met deze prijs krijgen scholen de kans om bij elkaar in de keuken te kijken en van elkaar te leren. Tijdens de opening van de Nationale Onderwijsweek zijn alle genomineerde scholen in het zonnetje gezet. We hebben een leuke dag gehad, maar jammer genoeg niet gewonnen. Een basisschool uit Alkmaar is uitgeroepen tot dé Veilige School. We zijn wel heel trots dat we tot de beste drie van Nederland behoren!"

We zijn heel trots dat we tot de beste drie van Nederland behoren!

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Landelijke StichtingTegenZinloosGeweld, Marjolijn van Hest

- marjolijn@zinloosgeweld.nl

TRAJECT STRUCTURELE JEUGDPARTICIPATIE: AANBOD 2006

Steeds vaker zijn gemeenten op zoek naar een manier om participatie structureel te integreren in het beleid, waarbij visie op de doelgroep en visie op jeugdparticipatie van belang zijn.

PJ PARTNERS heeft tal van instrumenten ontwikkeld en getest. Deze ervaringen zijn samengevoegd tot een traject om participatie (van burgers in het algemeen of specifiek jeugd) structureel vorm te geven.

De structurele participatie wordt opgezet door samenwerking tussen gemeenten en lokale intermediairen waarbij veel aandacht is voor draagvlak en samenwerking. Gewerkt wordt aan de hand van de volgende stappen:

- het bepalen van de visie op jeugd en participatie (middels de visietool, zie p.1)
- maken van analyse van de huidige situatie (met behulp van het startdocument)
- de jeugd 'horen' over hun bevindingen met betrekking tot participatie en jeugdbeleid (middels het kwaliteitsinstrument, zie p.16)
- maken van een plan van aanpak op basis van bovengenoemde stappen
- uitvoering geven aan het plan van aanpak.

INTERESSE?

Heeft u interesse in dit aanbod, laat het ons weten. Voor deze ondersteuning is subsidie aangevraagd. Het is dus mogelijk dat de ondersteuning (deels) wordt gefinancierd door de provincie Zuid-Holland. Dit is in januari 2006 bekend. Ons actuele jeugdparticipatie-aanbod is vanaf januari 2006 te vinden op www.pjpartners.nl.

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

Winy Bogaards - wbogaards@pjpartners.nl

PROVINCIAAL JIP-OVERLEG

Twee keer per jaar organiseert het Servicepunt Jongereninformatie een overleg tussen JIP-medewerkers in Zuid-Holland. Dit overleg vindt iedere keer in een ander JIP plaats, deze keer de DocShop in Rotterdam. Besproken is:

- jongeren en schulden
- jongeren en seksualiteit in de media
- de training 'participatie van JIP-medewerkers'
- provinciale visitatie van JIP's door jongeren die de kwaliteit van de afzonderlijke JIP's gaan beoordelen.

Het volgende overleg staat gepland op 12 april 2006 bij JIP Delft.

Informatie: Esther Sibbel - esibbel@pjpartners.nl

PARTICIPATIECURSUS JIP-MEDEWERKERS

Het Servicepunt Jongereninformatie organiseert jaarlijks een participatiecursus voor JIP-medewerkers. Ook dit jaar is de cursus gegeven door Annet van der Vat, coördinator van de DocShop in Rotterdamse deelgemeente Prins Alexander. De cursus biedt een combinatie van jongereninformatie en participatie en is daardoor geschikt als klankbord. De cursus richt zich met name op de vraag hoe je jongeren kunt laten participeren, hoe je ze kunt werven en behouden. Ook wordt gekeken naar de pluspunten van participatie bij de profilering van het JIP.

Informatie: Esther Sibbel - esibbel@pjpartners.nl

PROVINCIAAL NETWERK JONGERENINFORMATIE

Het Servicepunt Jongereninformatie organiseert twee netwerkbijeenkomsten waaraan de coördinatoren van de volgende organisaties

deelnemen: JSO/JIP Den Haag, JIP Rotterdam, DocShop en SJJMH. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om de behoeften van deze organisaties te inventariseren en op provinciaal niveau een afstemming te realiseren tussen de activiteiten van de bovengenoemde organisaties. Daarnaast is het doel het inventariseren van witte vlekken op het gebied van jongereninformatie in de provincie en deze signalen doorgeven aan de desbetreffende gemeenten en/of subregio's.

Activiteiten voortvloeiend uit het netwerk: verschillende JIP's maken sinds kort gebruik van ROTS (registratiesysteem van klantcontacten). Het Servicepunt Jongereninformatie vergelijkt deze gegevens en koppelt dit terug aan de JIP's. Verder neemt het Servicepunt Jongereninformatie voorbereidende werkzaamheden op zich die voortvloeien uit de afstemmingsafspraken die gemaakt worden tijdens de netwerkbijeenkomst, zoals het voorbereiden van projectaanvraag of het uitvoeren van een activiteit.

Meer informatie: Esther Sibbel - esibbel@pjpartners.nl

INTEGRATIE JONGERENSITES

De Leidse regio en de Duin- en Bollenstreek zijn in 2004 gefuseerd tot de regio Holland Rijnland. Beide oude regio's hebben een eigen jongerensite. Vanuit deze nieuwe regio is de wens kenbaar gemaakt om te onderzoeken of en zo ja op welke wijze deze jongerensites kunnen worden geïntegreerd.

Duin- en Bollenstreek: www.jongeren-info.nl

Leidse Regio: www.overenuit.nl

Meer informatie: Esther Sibbel - esibbel@pjpartners.nl

PARTICIPATIEPARADE

De ParticipatieParade in Dordrecht is voor herhaling vatbaar. Daarom staat nu een nieuwe en verbeterde parade op de agenda.

INFORMATIE EN METHODIEKEN

In de afgelopen jaren is er veel materiaal ontwikkeld rondom jeugdparticipatie. Dit materiaal is niet altijd bekend bij beroepskrachten. Op de informatiemarkt presenteren diverse organisaties zich met hun brede scala aan methodieken en werkvormen. Bezoekers kunnen rondlopen en informatie over jeugdparticipatie inkijken, meenemen of kopen. Daarnaast

worden er in aparte ruimten korte workshops en discussies georganiseerd en presentaties gegeven over:

- participatievaardigheden
- participatie van 0-4-jarigen
- het formuleren van een visie rondom jeugdparticipatie met behulp van de visietool (zie p.1)
- participatie in het kinderwerk of in de sport;
- debat en discussiemogelijkheden tussen jongeren en politiek
- interculturele jeugdparticipatie.

Ook kunnen concrete vragen worden gesteld aan een forum van kinderen en jongeren met ervaring binnen een jeugdparticipatietraject.

DOELGROEP

De ParticipatieParade is bedoeld voor beroepskrachten in Zuid-Holland die direct of indirect met kinderen en/of jongeren te maken hebben. Met andere woorden: de buitenschoolse opvang, het lokaal en provinciaal jeugdbeleid, het jeugd- en jongerenwerk, de Brede School, de peuterspeelzalen en kinderopvang, het speeltuinwerk, de jeugdzorg en scholen.

AANMELDING

Aanmelden kan tot 15 maart middels het aanmeldingsformulier (vanaf februari 2006 te vinden op www.pjpartners.nl). Er is plek voor circa tachtig deelnemers, dus vol=vol.

Beroepskrachten in Zuid-Holland krijgen een uitnodiging toegestuurd.

ORGANISATIE

De organisatie is in handen van PJ PARTNERS in samenwerking met JSO en Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland.

Informatie: *Winy Bogaards* - wbogaards@pjpartners.nl

PARTICIPATIEPARADE

DATUM

18 april 2006

TIJD

15.30-20.30 uur

LOCATIE

't Gouwehuis, Gouda

PARTICIPATIE PARADE 18 APRIL 2006

EEN TAS VOL
INFORMATIE
R O N D O M
JEUGDPARTICIPATIE

EFFECTMETING VAN KINDERPARTICIPATIE

JSO heeft afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met kinderpacticatie in de buitenschoolse opvang (BSO). Na drie jaar was de tijd rijp om een instrument te ontwikkelen om het effect van kinderpacticatie te meten.

Dit instrument bestaat uit een drietal vragenlijsten, voor drie niveaus in de organisatie:

- management
- groepsleiding
- kinderen (vanaf 8 jaar).

De vragenlijsten zijn bedoeld om te achterhalen hoe het onderwerp kinderpacticatie in de organisatie leeft, de resultaten geven hier een goed beeld van. De resultaten van de drie niveaus matchen als het goed is. Als de resultaten niet overeenkomen, dan is het een goed aanknopingspunt voor discussie. De instrumenten zijn ook los te gebruiken.

VRAGENLIJSTEN

In de vragenlijsten staan onderwerpen benoemd waar kinderen inspraak over kunnen hebben. De onderwerpen zijn onder andere eten en drinken, (vakantie)activiteiten, aanschaf van speelgoed, regels en straffen, aanstellen van nieuwe groepsleiding. Het management, de groepsleiding en de kinderen geven aan in hoeverre zij in de praktijk op deze onderwerpen inspraak hebben en in hoeverre zij inspraak zouden willen hebben.

Participatiegraden zijn:

1. Er wordt de kinderen niets gevraagd, de groepsleiding bepaalt wat er gebeurt.
2. Er wordt de kinderen niets gevraagd, de groepsleiding geeft wel informatie aan de kinderen over wat er gaat gebeuren.
3. De groepsleiding vraagt aan de kinderen wat ze willen, de kinderen komen met een voorstel maar de groepsleiding beslist.
4. De groepsleiding vraagt aan de kinderen wat

ze willen, de kinderen komen met een voorstel en in gezamenlijk overleg wordt besloten wat er gebeurt.

5. De groepsleiding vraagt aan de kinderen wat ze willen, de kinderen komen met een voorstel en bepalen ook wat er gebeurt.

DOEL

De effectmeting kan voor verschillende doelen worden ingezet. Bij een organisatie die start met de invoering van kinderpacticatie kunnen de instrumenten worden ingezet voor een startmeting. Aan de hand van de resultaten kunnen doelen met betrekking tot kinderpacticatie worden geformuleerd. Na een jaar kunnen de onderzoeken herhaald worden en kan worden gemeten of er door de kinderpacticatie voor de kinderen iets veranderd is. Het onderzoek opent (opnieuw) het gesprek over kinderpacticatie.

RESULTATEN

Bij vier organisaties BSO in Zuid-Holland is onderzoek gedaan naar de stand van zaken van kinderpacticatie: B4KIDS in Leiden, De Stal in Liemeer, WASKO in Papendrecht en de COKD in Dordrecht. Al deze organisaties hebben kinderpacticatie verankerd in hun pedagogische beleid en de groepsleiding heeft een training kinderpacticatie gevolgd. In totaal vulden vijf managers, zestien groepsleidsters en honderd-twintig kinderen de vragenlijsten in.

Heb je iets te vertellen op de bso?

Heb je iets te vertellen op de BSO? ZOK, 2003

Heb je iets te vertellen op de BSO?

Naam: tara Groep: 6 Leeftijd: 9 Datum: 3 nov

Wil je weten hoeveel jij mag meepraten over wat er gebeurt op jouw BSO? Vul dan het lijstje wat hieronder staat. Over 10 dingen wordt jouw mening gevraagd. Je krijgt vier kleuren stiften/stickers om de vragen in te vullen. Iedere kleur laat zien hoe jij er over denkt.

Kleur roze: De groepsleiding regelt alles en vraagt niets aan jou.
Kleur geel: De groepsleiding vraagt aan jou wat je wilt. De groepsleiding bepaalt wat er gebeurt.
Kleur oranje: Wat er gebeurt hebben de groepsleiding en jullie samen bedacht.
Kleur blauw: Wat er gebeurt is wat jullie willen.

Als je vindt dat er soms twee kleuren in een vakje horen dan kan dit ook. Wil je iets erover zeggen dan kun je dat in de laatste rij er bijschrijven.

	Welke kleur geef je?	Ik wil hier iets over zeggen.
De activiteit die jullie op een middag gaan doen.	●	soms geleunt er iets wat nog willen
Als er nieuw speelgoed gekocht mag worden.	● ●	we regelen alles samen en de groepsleider bepaalt wat we nemen
Spelen na schooltijd	●	je mag altijd gewoon naar buiten
Het uitstapje in de vakantie	●	er staat van te voren in een boekje waar we naar toe gaan maar we kunnen het met zelfde kiezen

KINDEREN

De kinderen zijn over het algemeen tevreden over de manier waarop naar hun mening wordt gevraagd. De groepsleiding overlegt met de kinderen en vraagt wat zij willen. Per onderwerp is het verschillend hoe het overleg verder gaat en wie de knoop doorhakt wat er uiteindelijk gaat gebeuren. Er is hierbij een verschil tussen de oudere en jongere kinderen. Voor de oudere kinderen (vanaf 8 jaar) geldt dat er meer wordt overlegd, voor de jongere kinderen beslist de leidster over het algemeen. Als kinderparticipatie goed en consequent wordt ingevoerd, geeft dit de kinderen het gevoel dat ze daadwerkelijk invloed hebben en stellen zij zich hierin actief op, bijvoorbeeld door brieven te schrijven aan de leidinggevenden en zelfstandig enquêtes te organiseren.

GROEPSLEIDING

De groepsleiding geeft aan dat ze op sommige onderwerpen en voor jongere kinderen meer inspraak willen hebben. In de vragenlijsten geven ze aan dat ze de participatiegraad voor de kinderen willen verbeteren. Zij geven aan dat de belemmeringen op het gebied van tijd, organisatorische vaardigheden en inzicht in het budget liggen. Hiervoor verwachten zij meer ondersteuning vanuit het management. De groepsleiding vindt het moeilijk om hun eigen mening los te laten.

MANAGEMENT

Het management geeft aan kinderparticipatie een belangrijk onderdeel van het werken te vinden, mede omdat de kinderen tevredener zijn over de BSO na de invoering van kinderparticipatie.

NIEUWSGIERIG GEWORDEN?

JSO kan meer informatie geven over de achtergronden en werking van de effectmeting. Ook zijn de vragenlijsten digitaal op te vragen.

Informatie: Karin Vroonhof - k.vroonhof@jso.nl

Marjanne van Esveld - m.van.esveld@jso.nl

AFSCHEID CHANTAL VAN WEEZEL

“Na ruim vier jaar Blixum.nl en Servicepunt Jongereninformatie neem ik afscheid. Ik vond het heel leuk om Blixum.nl van vrijwel het aller-eerste begin (2001) op te bouwen en geniet van het voorlopige resultaat van 20.000 bezoekers per maand. Een goede jongerenredactie achter de site is lang mijn wens geweest en ik ben blij dat deze nu werkelijkheid is. Ook de projecten die ik heb gedaan, zoals de jaarlijkse JIP-inventarisatie, het opzetten van JIP-uitwisselingsbijeenkomsten en de organisatie van de participatiecursus voor JIP-medewerkers, neem ik mee als waardevolle ervaringen. Ik wens mijn collega's en natuurlijk de Blixumstagiairs veel succes en inspiratie bij de verdere verbetering en ondersteuning van jongereninformatie in Zuid-Holland!”

Chantal van Weezel

AANKONDIGINGEN**ARTIKEL JONGERENINFORMATIE**

In 2006 geeft in het Nederlands Tijdschrift voor de jeugdzorg twee themanummers uit; één over jongereninformatie en één over jongerenparticipatie. PJ PARTNERS en JSO leveren een bijdrage aan het artikel over jongereninformatie. Hierin wordt de relatie tussen jongereninformatie en jeugdzorg verwerkt, het beeld van Zuid-Holland, de mening van jongeren en voorbeelden van samenwerking.

Informatie: Esther Sibbel - esibbel@pjpartners.nl

OPROEP IDEEËN BURGERPARTICIPATIE

PJ PARTNERS zoekt goede initiatieven om burgers te betrekken bij de gemeente. Deze verzamelen we en geven we door om van elkaars ervaringen te leren en geen dubbel werk te doen! Mail ons daarom een beschrijving.

Informatie: Marisca Boer - mboer@pjpartners.nl

stichting Jeugd en Jongerenwerk Midden-Holland

Staringlaan 21-14
2741 GC Waddinxveen
Tel: 0182 640694
Fax: 0182 640692
E-mail: info@stjjmh.nl
www.stjjmh.nl

De Stichting Jeugd- en Jongerenwerk Midden-Holland (SJJMH) geeft ondersteuning, begeleiding en advies aan beroepskrachten, vrijwilligers en besturen in het (jeugd)welzijnswerk en aan lokale overheden in de provincie Zuid-Holland. Binnen het werk gaan uitvoering en advisering/ondersteuning hand in hand, waardoor efficiënt en effectief ingespeeld kan worden op het altijd in verandering zijnde jeugdbeleid.

expertisecentrum voor
jeugdsamenlevingen
opvoeding

Nieuwe Gouwe Westzijde 2a
2802 AN Gouda
Tel: 0182 547888
Fax: 0182 547889
E-mail: info@jso.nl
www.jso.nl

Het expertise centrum voor jeugd, samenleving en opvoeding is een provinciale, Zuid-Hollandse organisatie. JSO slaat een brug tussen theorie en praktijk. Door educatie, door organisatieadvies en door projectmanagement. JSO is 1 januari 2004 ontstaan uit een fusie van S&O stichting opvoedingsondersteuning en ZOK (Zuidhollandse Ondersteuningsorganisatie Kinderopvang).

PARTNERS

PARTNERS IN JEUGD-, GENDER- EN SOCIAAL BELEID

Thurledeweg 95
Postbus 11117
3004 EC Rotterdam
Tel: (010) 4362166
Fax: (010) 4366357
E-mail: info@pjpartners.nl
www.pjpartners.nl

- adviseert en ondersteunt organisaties en gemeenten in Zuid-Holland op het terrein van jeugdbeleid, multicultureel werken en samenlevingsopbouw
- biedt diensten aan in de vorm van werkontwikkeling, advisering en begeleiding, deskundigheidsbevordering, bemiddeling, onderzoek en informatieverstrekking
- is gespecialiseerd in bedrijfskundige adviezen, personeelsbemiddeling, projectmatig welzijnswerk en juridische dienstverlening.